

SEINÄJOEN KAUPUNGINKIRJASTON KOKOELMAPOLITIIKKA

2018

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	5
2 TOIMIPISTEET, SAAVUTETTAVUUS JA KOKOELMAT	6
2.1 Pääkirjasto	7
2.2 Nurmon kirjasto	8
2.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	8
2.4 Ylistaron monipalvelukirjasto	9
2.5 Kirjastoautot	10
2.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	10
2.7 Törnävän kirjasto	10
3 PALVELTAVAT ASIAKKAAT	11
4 BUDJETTI	11
5 LAHJOITUKSET JA HANKINTAEHDOTUKSET	12
6 VALINTA, VARASTOINTI JA POISTAMINEN	13
6.1 Kaunokirjallisuus	15
6.1.1. Pääkirjasto	15
6.1.2 Nurmon kirjasto	16
6.1.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	17
6.1.4 Ylistaron kirjasto	18
6.1.5 Kirjastoautot	18
6.1.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	19
6.1.7 Törnävän kirjasto	19
6.2 Tietokirjallisuus	19
6.2.1 Pääkirjasto	19
6.2.2 Nurmon kirjasto	20
6.2.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	21
6.2.4 Ylistaron kirjasto	21
6.2.5 Kirjastoautot	22
6.2.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	22
6.2.7 Törnävän kirjasto	22
6.3 Lastenkirjat	23
6.3.1 Pääkirjasto	23

6.3.2 Nurmon kirjasto	24
6.3.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	24
6.3.4 Ylistaron kirjasto	25
6.3.5 Kirjastoautot	25
6.3.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	26
6.3.7 Törnävän kirjasto	26
6.4 Nuortenkirjat	26
6.4.1 Pääkirjasto	26
6.4.2 Nurmon kirjasto	27
6.4.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	28
6.4.4 Ylistaron kirjasto	28
6.4.5 Kirjastoautot	29
6.4.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	29
6.4.7 Törnävän kirjasto	29
6.5 Videot, Blu-ray-levyt, DVD-levyt sekä pelit	29
6.5.1 Pääkirjasto	29
6.5.2 Nurmon kirjasto	30
6.5.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	31
6.5.4 Ylistaron kirjasto	31
6.5.5 Kirjastoautot	32
6.5.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	32
6.5.7 Törnävän kirjasto	32
6.6 Musiikkiaineistot	32
6.6.1 Pääkirjasto	33
6.6.2 Nurmon kirjasto	34
6.6.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	35
6.6.4 Ylistaron kirjasto	35
6.6.5 Kirjastoautot	36
6.6.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	36
6.6.7 Törnävän kirjasto	36
6.7 Äänikirjat	36
6.7.1 Pääkirjasto	36
6.7.2 Nurmon kirjasto	37
6.7.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	37
6.7.4 Ylistaron kirjasto	38

6.7.5 Kirjastoautot	38
6.7.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	38
6.7.7 Törnävän kirjasto	38
6.8 E-aineistot	39
6.9 Lehdet	40
6.9.1 Pääkirjasto	40
6.9.2 Nurmon kirjasto	40
6.9.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto	41
6.9.4 Ylistaron kirjasto	41
6.9.5 Kirjastoautot	41
6.9.6 Keski-Nurmon kombikirjasto	42
6.9.7 Törnävän kirjasto	42

1 JOHDANTO

Tämä kokoelmapolitiikka kuvaa Seinäjoen kaupunginkirjaston kokoelmia, valintaa, varastointia ja poistamista. Sen tarkoituksena on antaa henkilökunnalle ohjeita ja apuvälineitä kokoelmiin liittyvään päätöksentekoon ja kokoelmien kehittämiseen sekä selkiyttää eri kirjastojen painopistealueita hankinnassa ja varastoinnissa. Lisäksi se antaa tietoa kirjaston kokoelmista ja niihin liittyvistä periaatteista asiakkaille, sidosryhmille ja päättäjille.

Kokoelmien kehittämisen pohjana ovat kirjastolain (29.12.1492/2016) kuudes pykälä sekä kirjaston toiminta-ajatus. Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta.

Toiminta-ajatuksensa mukaan ”Seinäjoen kaupunginkirjasto tuottaa laadukkaasti ja kattavasti kirjastolain määrittelemät yleisen kirjaston palvelut sekä kehittää toimintaansa aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti.”

Seinäjoen kaupungin sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan toimintasäännön mukaan kirjastotoimenjohtaja päättää perusteista, joiden mukaan kirjastotoimen aineistokokoelmia kartutetaan, varastoidaan ja poistetaan. Kokoelmapolitiikan vuosittaisesta päivittämisestä vastaa aikuisten palveluiden informaattikko yhteistyössä palvelupäälliköiden ja kirjastonjohtajien kanssa.

2 TOIMIPISTEET, SAAVUTETTAVUUS JA KOKOELMAT

Seinäjoen kaupunginkirjastoon kuuluu viisi kiinteää toimipistettä sekä kaksi kirjastoautoa. Lisäksi yhteistyötä tehdään Törnävän kirjaston, Simunan kirjaston ja Seinäjoen lukion kirjaston kanssa. Kaikkien toimipisteiden aukioloajat ja yhteystiedot löytyvät osoitteesta <http://kirjasto.seinajoki.fi/kirjastot/> Kirjastoautojen aikatauluista ja reiteistä saa tietoa Passarista <http://kirjastoautot.seinajoki.fi/> Pääkirjasto, Nurmon, Peräseinäjoen ja Ylistaron kirjastot sekä kirjastoautot kuuluvat samaan varausjonoon ja niiden välillä toimivat kuljetukset. Näistä toimipisteistä asiakas voi tilata aineistoa omaan toimipisteeseensä ilmaiseksi.

Seinäjoen kaupunginkirjasto kuuluu 22 kunnan Eepos-kirjastokimppaan. Kirjastojen välillä on säännölliset kuljetukset. Muiden Eepos-kirjastojen aineistoon tehdyistä varauksista peritään kahden euron kuljetusmaksu. Lainatun aineiston voi palauttaa ilmaiseksi mihin tahansa Eepos-kirjastoon. Kimppaan kuuluvat kirjastot ja lisätietoa niistä on osoitteessa <https://eepos.finna.fi/OrganisationInfo/>.

Kirjastokortin saavat kaikki, kunhan ilmoittavat nimensä ja osoitteensa ja todistavat henkilöllisyytensä. Alle 15-vuotiaalta vaaditaan huoltajan suostumus. Sama kirjastokortti käy kaikissa Eepos-kirjastoissa. Lainausoikeuden voi menettää, jos ei noudata kirjaston käyttösääntöjä. Suurin osa kokoelmista on kotiin lainattavaa aineistoa, mutta esimerkiksi käsikirja-aineistoa, maakuntakokoelman aineistoa ja uusimpia lehtiä voi lukea vain kirjastossa. Yhteensä Seinäjoen kirjaston toimipisteissä oli vuonna 2017 tietokantaan luetteloitua aineistoa 445 199 kappaletta.

Verkon kautta kirjaston aineistoa pääsee selaamaan osoitteessa <https://eepos.finna.fi/>. Kirjastoon hankitut elektroniset aineistot ovat käytettävissä kaikissa kirjaston kiinteissä toimipisteissä. Lisäksi Naxos Music Librarya voi käyttää kotoa kirjastokortin numerolla ja RedFox-sanakirjaa kirjastosta saatavilla tunnuksilla. E-kirjoja voi lainata kirjastokortin numerolla ja PIN-koodilla. Kirjaston hankkimat ja joitakin internetissä vapaasti käytettäviä e-aineistoja on lueteltu osoitteessa <http://kirjasto.seinajoki.fi/kokoelmat/e-aineistot/>.

Verkossa asiakkaita palvelee myös valtakunnallisen Kysy kirjastonhoitajalta -palvelun kautta (<http://kirjasto.seinajoki.fi/kokoelmat/kysy-kirjastonhoitajalta/>) Etätietopalvelu antaa vastauksen sähköpostiin kolmen arkipäivän sisällä.

2.1 Pääkirjasto

Pääkirjasto sijaitsee kaupungin keskustassa osoitteessa Alvar Aallon katu 14. Pääkirjastoon pyritään saamaan mahdollisimman laaja ja eri alat kattava kokoelma.

Kokoelma jakautuu kahteen rakennukseen, Apilaan ja Aallon kirjastoon. Pääosa kokoelmasta sijaitsee Apilassa. Aallon kirjastoon on sijoitettu aikuisten tietokirjallisuudesta historia, taiteet ja arkkitehtuuri sekä kansatiede. Näillä luokilla ei ole erikseen varastokokoelmaa, vaan kaikki aineisto on avokokoelmassa. Aallossa on pieni kokoelma pohjoismaista lasten- ja nuortenkirjallisuutta. Sinne on sijoitettu myös lasten näytelmät, kansanrunous ja lastenosaston kirjallisuustieteen kirjat sekä kouluille lainattavat lukemistosarjat.

Pääkirjasto ylläpitää kotiseutukokoelmaa, johon kerätään Seinäjokea ja koko Etelä-Pohjanmaan aluetta koskevaa aineistoa. Muut Eepos-kirjastot keräävät omaa kuntaansa koskevaa aineistoa. Kotiseutukokoelmien aineistoja voi hakea Eepos-verkkokirjastosta.

Seinäjoen kaupunginkirjasto lakkasi olemasta maakuntakirjasto vuonna 2017. Seinäjoen maakuntakokoelman keruualueeseen kuului koko Etelä-Pohjanmaa. Seinäjoen pääkirjastossa sijaitsevaan maakuntakokoelmaan kerättiin aluetta käsittelevää ja alueen kotiseutuhenkilöiden tuottamaa materiaalia. Se sisältää Etelä-Pohjanmaan paikkakuntiin, henkilöihin, historiaan, rakennuksiin, luontoon, elinkeinoelämään, koulutukseen, kulttuuriin, kansanperinteeseen ja yhteisöihin liittyvää aineistoa. Maakuntakokoelman aineistot säilytetään nykyisen kotiseutukokoelman yhteydessä.

Kotiseutukokoelma sijaitsee Aallon talossa ja on avoimesti käytettävissä. Kotilainaan kotiseutukokoelman teoksia ei saa. Kokoelman aineistot ovat käytettävissä kirjastojen aukioloaikoina. Monista kokoelman teoksista on lainattavat kappaleet kirjastojen muilla osastoilla.

Musiikkiäänitteiden, nuottien ja musiikkiin liittyvän kirjallisuuden hankinnasta vastaa Seinäjoen pääkirjaston musiikkiosasto. Musiikkiosasto hankkii musiikkiäänitteitä ja nuotteja kotiseutukokoelmaan näytteenomaisesti.

Maakuntakokoelmaan kuuluu myös n. 6000 valokuvaa, joista osa on digitoitu. Lisätietoja kuvista <https://kirjasto.seinajoki.fi/kokoelmat/valokuvat/>

2.2 Nurmon kirjasto

Nurmon kirjasto sijaitsee Nurmon keskustassa osoitteessa Nurmontie 20. Nurmon keskustan alueella asuu paljon lapsia ja nuoria, ja koulut sijaitsevat käytännössä kirjastoa vastapäätä. Alle 20-vuotiaista suurin ryhmä (33,23 %) ovat 10–15-vuotiaat. Tämän vuoksi kirjaston suurimpana painopistealueena ovat lasten ja nuorten aineistot. Nurmossa on yleislukion lisäksi matemaattis-luonnontieteellinen lukio, mikä huomioidaan aineiston hankinnassa.

Aikuisten aineiston hankinnassa huomioidaan kysyntä, jonka perusteella kirjastoon hankitaan runsaasti esim. kasvatustieteen ja sotahistorian kirjoja. Urheilulajeista paini ja pesäpallo ovat perinteisesti olleet nurmolaisten suosikkilajeja, ja niitä koskevaa kirjallisuutta hankitaan kirjastoon saatavuuden mukaan.

Nurmon kirjasto kerää kotiseutukokoelmaan entisen Nurmon kunnan alueeseen liittyvää materiaalia.

2.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Peräseinäjoen monipalvelukirjasto sijaitsee osoitteessa Keikulinkuja 2. Peräseinäjoella sijaitsi aiemmin Siirtolaisuusinstituutti, ja nykyään Suomen siirtolaisuusmuseo Maailman Raitti, jonka vuoksi siirtolaisuus on edelleen yhtenä kokoelman painopistealueena. Muita kokoelman painotuksia ovat historia ja elämäkerrat, lemmikkieläimet sekä entisöinti. Nämä painotukset perustuvat kysyntään. Alueella asuvasta väestöstä suurin osa on 40–69-vuotiaita, minkä vuoksi

kokoelmien kartuttamisessa huomioidaan aikuisasiakkaat hyvin. Huomiota kiinnitetään myös lasten aineistoihin, sillä kirjaston läheisyydessä on kaksi päiväkotia.

Peräseinäjoen monipalvelukirjasto kerää kotiseutukokoelmaan entisen Peräseinäjoen kunnan alueeseen liittyvää materiaalia.

2.4 Ylistaron monipalvelukirjasto

Ylistaron monipalvelukirjasto sijaitsee Ylistaron keskustassa osoitteessa Kaukolanraitti 5. Ylistaron Kirkonkylän alueella asuu vuoden 2014 tilaston mukaan 1866 asukasta. Entisen Ylistaron kunnan alueella asuu 5519 asukasta.

Kirjaston lähellä sijaitsee kaksi päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäiväkoti. Lisäksi alle kahden kilometrin päässä kirjastosta sijaitsee Kirja-Matin alakoulu, Ylistaron yläkoulu ja lukio. Tämän vuoksi kirjaston painopistealueena ovat lasten ja nuorten kokoelmat. Västinkartanon palvelukeskus sekä Ylistuvan ja Tonavanrannan palveluasunnot sijaitsevat kirjaston lähellä, joten kokoelmaa kartutetaan myös ikäihmisten ja hoitohenkilökunnan tarpeisiin. Lähihoitajaopiskelijoita ja opettajia asuu alueella, joten hankinnan painotettuja aiheita on myös lääketiede alaluokkineen.

Ylistaron kirjaston hankinnan painopisteet perustuvat kysyntään ja lainauslukuihin. Näiden lisäksi vuosittain määritellään tietokirjallisuuden painopisteet, tavoitteena kehittää yhtä pääluokkaa ja alaluokkaa, esim. postimerkkeily, erityisopetus, kasvatustiede. Hankinnassa otetaan huomioon myös paikkakunnalla tapahtuvat paikallisesti ja maakunnallisesti merkittävät tapahtumat. Elokuvatapahtuma vaikuttaa hankintaan siten, että elokuvamusiiikkia, elokuvia ja elokuvakirjallisuutta hankitaan tapahtuman ohjelmistoa seuraten. Elokvien hankinnoissa otetaan aina huomioon vanhat kotimaiset elokuvat sekä kotimaiset ja ulkomaiset klassikot 1930–1960-luvuilta.

Ylistaron kirjaston tavoitteena on ajanmukainen, monipuolinen ja moniarvoinen kokoelma.

Ylistaron kirjasto kerää kotiseutukokoelmaan entisen Ylistaron kunnan alueeseen liittyvää materiaalia.

2.5 Kirjastoautot

Seinäjoella on kaksi kirjastoautoa, joilla on yhteensä noin 160 pysäkkiä. Kirjastoautoilla on varasto pääkirjastolla. Autot käyvät paljon päiväkotien ja koulujen pihoiden, joten niiden hankinnan painopiste on pienten lasten ja alakouluikäisten aineistoissa.

2.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Keski-Nurmon kombikirjasto sijaitsee koulun ja päiväkodin kanssa samassa rakennuksessa osoitteessa Jöllöntie 29. Koulussa on luokat 1-6. Päiväkodissa on 70 kokopäiväpaikkaa ja lisäksi puolipäiväinen esikoulu. Päiväkotit ja koululuokat käyttävät kirjastoa itsenäisesti varsinaisten aukioloaikojen ulkopuolella. Myös koulun iltapäiväkerho käyttää kirjastoa aktiivisesti. Kirjaston hankinta painottuu lasten aineistoihin.

2.7 Törnävän kirjasto

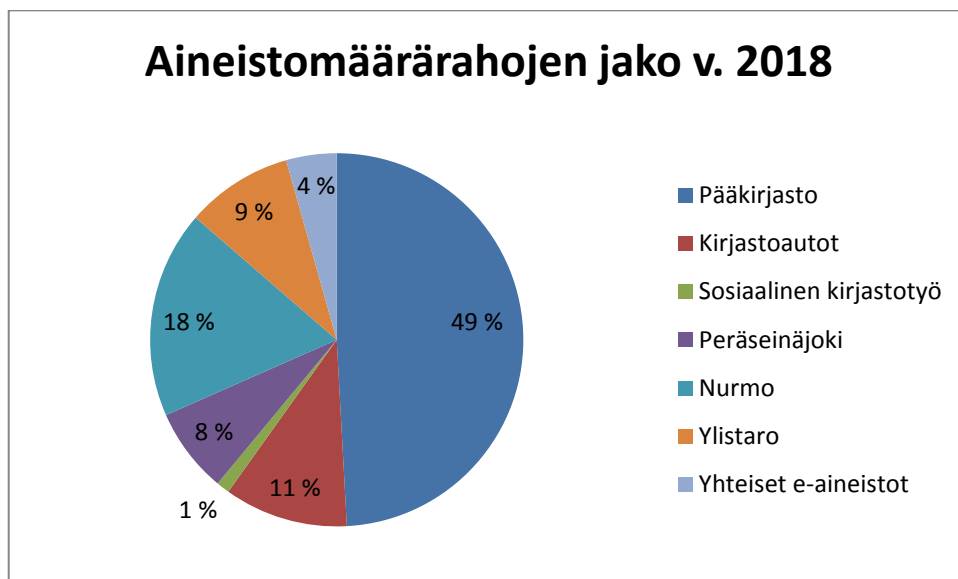
Törnävän kirjasto sijaitsee Etelä-Pohjanmaan keskussairaalan alueella osoitteessa Huhtalantie 53. Kirjasto on kaikille avoin. Tilat ja työntekijä tulevat Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin puolesta, kaupunginkirjasto hankkii aineiston musiikkia ja lehtiä lukuun ottamatta. Asiakkaina käy sairaalan eri-ikäisiä potilaita ja henkilökuntaa, mutta myös sairaalan ulkopuolista väkeä. Suurin osa asiakkaista on aikuisia, mutta kirjastoa käyttävät myös Ruutipuiston koulu ja Tenavakoti. Lisäksi Törnävän kirjastosta viedään siirtokokoelmia Kivipuron kuntoutuskotiin. Hankinnoissa otetaan huomioon eri-ikäiset asiakkaat, mutta pääpaino on aikuisten aineistossa asiakaskunnan ikäjakauman perusteella.

3 PALVELTAVAT ASIAKKAAT

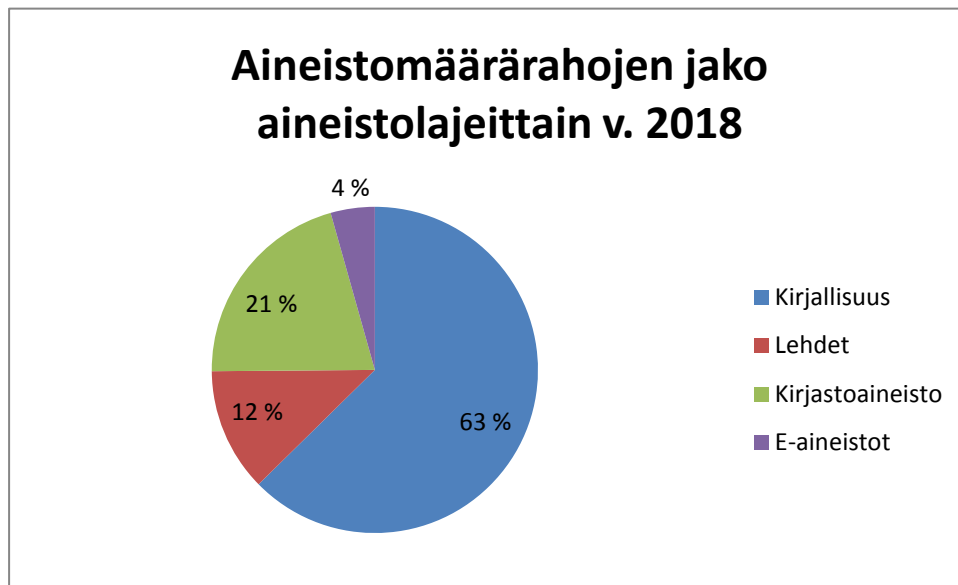
Seinäjoen kaupunginkirjasto on yleinen, kaikille avoin kirjasto. Kirjaston asiakkaita palvelee paikan päällä kirjastossa, puhelimitse ja sähköpostitse. Kotikirjastopalvelu palvelee niitä, jotka eivät iän, sairauden tai vamman vuoksi pääse itse kirjastoon.

4 BUDJETTI

Seinäjoen kirjastotoimella on vuonna 2018 käytettävissä aineistojen hankintaan 526 100 euroa. Alla olevasta kuviosta näkyy aineistomäärärahojen jako eri toimipisteiden ja toimintojen kesken.

Kirjojen hankintaan on käytettävissä 329 500 euroa, sanoma- ja aikakauslehtiin 64 400 euroa ja kirjastoaineistoon (äänikirjat, kielikurssit, dvd-levyt, cd-levyt jne.) 109 200 euroa. E-kirjoihin ja e-äänikirjoihin on käytettävissä 9 000 euroa ja muihin e-aineistoihin 14 000 euroa. Seuraavasta kuviosta näkyy aineistomäärärahojen jakautuminen prosentteina.

Tämä kokoelmapolitiikka on laadittu olettaen, että aineistomäärärahat säilyvät vähintään nykyisellä tasolla. Mikäli suuria muutoksia tapahtuu, täytyy resurssien kohdentamista ja politiikan linjauksia miettiä uudelleen.

5 LAHJOITUKSET JA HANKINTAEHDOTUKSET

Seinäjoen kaupunginkirjasto ottaa vastaan kirjalahjoituksia, mutta varaa oikeuden päättää, mitä lahjoituksilla tehdään. Lahjoituksia otetaan kokoelmaan samoilla kriteereillä kuin aineistoa muutenkin hankitaan. Kaikkea lahjoitettua aineistoa ei välttämättä oteta kokoelmaan, vaan se saatetaan lahjoittaa edelleen tai myydä.

Kirjastolle voi ehdottaa hankittavaksi teosta täyttämällä kirjastossa hankintaehdotuslomakkeen, lähettämällä sähköpostia tai internetissä osoitteessa <https://kirjasto.seinajoki.fi/asiointi/ota-yhteytta/hankintaehdotus/>. E-kirjoja voi ehdottaa hankittavaksi myös osoitteessa <https://www.ellibslibrary.com/eeopos>.

Hankintaehdotukset otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon kokoelmaa kehitettäessä ja samalla harkitaan, kannattaako toivottu teos ottaa omaan kokoelmaan vai tilata kaukolainaksi.

6 VALINTA, VARASTOINTI JA POISTAMINEN

Pääkirjastossa hankinta- ja luettelointipalvelut hoitaa kirjojen tilaamisen ja luetteloinnin. Musiikkipalvelut vastaa pääkirjaston musiikkiaineistojen tilaamisesta ja luetteloinnista. Koko Eepos-alueen e-kirjat hankkii aikuisten palveluiden informaattikko ja lasten palveluiden palvelupäällikkö.

Aineistonvalintaa tekevät pääasiassa palvelupäälliköt, mutta joissakin tapauksissa myös kirjastovirkailijat. Lähikirjastoissa aineistonvalintaa tekevät kirjastonjohtajat, kirjastonhoitajat ja kirjastovirkailijat. Kokoelmatyötä tekee suurin osa kirjaston henkilökunnasta, mutta poisto- ja varastointipäätösten tekemistä on keskitetty. Vastuualueita on jaettu osastoittain sekä osastojen sisällä luokittain.

Aineistonvalinnan tavoitteena on saada aikaan mahdollisimman ajanmukainen, monipuolinen ja moniarvoinen kokoelma. Kokoelmaan pyritään saamaan erilaisia aineistomuotoja ja uusia otetaan kokoelmaan, kun niiden käyttämiseen tarvittavat laitteistot yleistyvät. Erityisryhmien tarpeet otetaan huomioon hankkimalla selko- ja isotekstisiä kirjoja sekä äänikirjoja. Kielten opiskelijat ja muut kuin suomenkieliset huomioidaan tilaamalla erikielisiä aineistoja. Ihmisoikeuksia loukkaavaan tai vähemmistöjä halventavaan aineistoon suhtaudutaan kielteisesti.

Valinnassa otetaan huomioon muiden toimipisteiden ja Seinäjoen korkeakoulukirjaston sekä Eepos-alueen ja valtakunnallisen kirjastoverkon palvelumahdollisuudet. Nykyään materiaalia on paljon saatavilla myös verkkoaineistona, ja se otetaan huomioon hankintapäätöksiä tehtäessä.

Varastoinnin ja poistojen tavoitteena on, että avokokoelmassa on eri alojen tarpeeseen nähden sopiva määrä ajantasaista ja hyväkuntoista aineistoa. Kirjaston merkitys kulttuuriperinnön säilyttäjänä otetaan huomioon, mutta samalla arvioidaan, milloin aineisto on syytä säilyttää omassa kokoelmassa ja milloin voi hyödyntää

Varastokirjaston ja muun kirjastoverkon palveluja. Pyrkimyksenä on pitää vuosittaiset hankinta- ja poistomäärät keskenään samansuuruisina.

Varastoon siirretään sellaista aineistoa, jota ei ole enää tarpeen pitää avokokoelmassa, mutta joka halutaan vielä säilyttää. Varastoinnista päätettäessä otetaan huomioon Varastokirjaston ja muun kirjastoverkon palvelut. Seinäjoen kaupunginkirjaston toimipisteiden välillä kulkevat kuljetukset ja asiakkaille ilmainen aineiston varaaminen mahdollistavat sen, että yhtä teosta ei ole pakko varastoida useassa toimipisteessä. Varastoitava aineisto pyritään sijoittamaan joko pääkirjastoon tai Peräseinäjoen kirjastoon. Pääkirjastossa kirjastoautopalveluilla on oma varastonsa, mutta se toimii kirjastoautoille täydennysvarastona eikä välttämättä vähemmän käytetyn aineiston sijoituspaikkana. Se on siis osa kirjastoautojen aktiivista kokoelmaa, jonka sisältö elää.

Kokoelmasta poistetaan aineistoa, joka on kadonnut, vahingoittunut, huonokuntoinen, vanhentunut, vähän kysytty tai muuten tarpeeton. Kirjaston aineisto on olemassa asiakasta, ei kirjaston hyllyssä säilyttämistä varten. Yli viisi vuotta vanhalla ja viimeisen kahden vuoden aikana 0-1 kertaa lainassa olleella tietokirjalla tulee olla hyvä peruste kokoelmassa säilymiselle. Palauttamatta jäänyt aineisto poistetaan kahden vuoden kuluttua eräpäivästä ja kadonnut aineisto vuoden kuluttua siitä, kun se on merkitty kadonneeksi.

Kyyti-kirjastojen kokoelmat eläviksi -raportissa listataan hyviä ja huonoja syitä olla poistamatta aineistoa. Hyviä syitä: teosta lainataan paljon esim. kausiluontoisesti, teos on klassikko ja kuuluu esim. merkittävien kaunokirjallisten teosten listaan, tai teoksella on kotiseutukokoelmallista merkitystä. Huonoja syitä olla poistamatta: aineisto on vielä hyväkuntoista, aineisto on ollut kallis, ”miksi poistaa jos kerran tilaa on”, ”joku vielä joskus saattaa kysyä tätä”, aineisto on huomattavan vanhaa, kirjaston viimeinen kappale. Harkintaa pitää kuitenkin käyttää eikä tietenkään kaikkea hyväkuntoista tai kallista kannata poistaa, vaan tueksi tarvitaan muitakin kriteerejä. Esimerkiksi jokin internetistäkin löytyvä raportti voi olla hyväkuntoinen, mutta sillä ei ole kysyntää, jolloin se voidaan poistaa, mutta hyväkuntoinen kysytty kirja säilytetään, tai jonkin kaunokirjallisen teoksen kirjaston viimeinen kappale voi olla

perusteltua säilyttää, mutta viimeinen jo vanhentunut matkaopas taas on syytä poistaa.

Poistettaessa aineistoa kokoelmasta tarkistetaan, onko teosta Varastokirjastossa, ja lähetetään se sinne, ellei ole. Muu poistettu aineisto myydään tai laitetaan paperinkeräykseen. Asiakkaat eivät voi varata poistokirjoja itselleen ostettavaksi etukäteen. Kirjasto voi lahjoittaa aineistoa muille kaupungin toimijoille tai yleishyödyllisille yhteisöille. Lähikirjastot voivat tilanteen mukaan lähettää omista kokoelmistaan poistamansa kaunokirjallisuuden vertailua ja mahdollista vaihtoa varten pääkirjastoon. Jos lähikirjastossa ollaan poistamassa jonkin kaunokirjallisen teoksen viimeistä nidettä, sen säilyttämisestä pääkirjaston varastossa voi vielä neuvotella aikuisten palveluiden palvelupäällikön tai lasten palveluiden palvelupäällikön kanssa.

Alla käydään läpi tarkempia periaatteita ryhmistä kaunokirjallisuus, tietokirjallisuus, lasten aineistot, nuorten aineistot, videot, DVD:t, Blu-ray-levyt ja pelit, musiikkiaineistot, äänikirjat, e-aineistot ja lehdet.

6.1 Kaunokirjallisuus

6.1.1. Pääkirjasto

Pääkirjastoon hankitaan monipuolisesti sekä ulko- että kotimaista kaunokirjallisuutta eri genreistä. Teoksia hankitaan pääsääntöisesti 1–4 kpl/nimeke, mutta jos teoksen tiedetään olevan kysytty, sitä saatetaan hankkia vieläkin useampia kappaleita. Varausten määriä seurataan ja tarvittaessa hankitaan lisäkappaleita. Suosittujen kirjojen kysyntää pyritään tasaamaan myös hankkimalla pikalainakappaleita, joiden laina-aika on kaksi viikkoa ja joita ei voi uusia tai varata. Pääkirjastoon pyritään hankkimaan myös vähälevikkisempää kirjallisuutta. Eteläpohjalaisten kirjailijoiden teoksia hankitaan myös kotiseutukokoelmaan. Omakustanteita hankitaan lähinnä eteläpohjalaisilta kirjoittajilta.

Ruotsinkielisen kaunokirjallisuuden osalta hankitaan pääsääntöisesti sellaisia teoksia, joiden alkukieli on ruotsi. Myös suomalaisten ja muiden pohjoismaisten kirjailijoiden ruotsiksi kirjoittamia/käännettyjä teoksia hankitaan.

Vieraskielistä kaunokirjallisuutta hankitaan suurilta kielialueilta (englanti, saksa, ranska, venäjä, espanja). Hankinnassa pyritään ottamaan huomioon kirjaston alueella asuvien vieraskielisten tarpeet ja eri kielten kysyntä. Kokoelmaa voidaan täydentää tilaamalla harvinaisempien kielten kirjoja Helsingistä Monikielisestä kirjastosta. Mahdollisuuksien mukaan hankitaan kotimaisten kirjailijoiden teosten käännökset. Suurten kielialueiden klassikkoja sekä harvinaisten kielten muitakin kirjoja varastoidaan.

Kaunokirjallisuutta varastoitaessa ja poistettaessa teosta arvioidaan eri näkökulmista. Huomioon otetaan teoksen kysyntä, kunto, kirjallinen arvo ja kappalemäärä sekä pääkirjastossa että lähikirjastoissa. Varastoon siirretään teoksia, joita ei enää kysytä kovin paljon, mutta joilla on kirjallista arvoa tai joiden säilyttämiselle on jokin muu hyvä syy. Teoksia varastoidaan pääsääntöisesti yksi nide/nimeke, mutta poikkeuksia voidaan tehdä oman maakunnan kirjailijoiden, klassikkoteosten tai muuten suosittujen (esim. koululaisten tarvitsemien) teosten kohdalla. Myös erilaisia kuvitus- tai käännösversioita voidaan tarpeen mukaan varastoida. Jos kirjasarja päätetään varastoida, pyritään se varastoimaan täydellisenä. Huonokuntoisia teoksia, vaikka kysytyjäkin, ei varastoida.

6.1.2 Nurmon kirjasto

Nurmon kirjastoon hankitaan monipuolisesti sekä ulko- että kotimaista kaunokirjallisuutta eri genreistä. Jos teoksen tiedetään olevan kysytty, sitä hankitaan 2–3 kappaletta. Suosittujen kirjojen kysyntää tasataan hankkimalla pikalainakappaleita, joiden laina-aika on kaksi viikkoa ja joita ei voi uusia tai varata. Omakustanteita hankitaan hyvin vähän, lähinnä maakunnan omien kirjoittajien teoksia. Nurmon kotiseutukokoelmaan hankitaan nurmolaisten kirjoittamia/kuvittamia tai Nurmoa käsitteleviä teoksia. Muuta kuin suomenkielistä kirjallisuutta hankitaan lähinnä ruotsin- ja englanninkielisenä.

Kaunokirjallisuutta poistettaessa teosta arvioidaan eri näkökulmista. Huomioon otetaan teoksen kysyntä, kunto, kirjallinen arvo ja kappalemäärä sekä pääkirjastossa että lähikirjastoissa. Kirja poistetaan, jos sitä ei ole lainattu muutamaan vuoteen ollenkaan tai jos sitä on lainattu hyvin vähäisiä määriä yhteensä. Vähän lainatuista poistetaan kaksoiskappaleet.

6.1.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Peräseinäjoen kirjastoon hankitaan lähes kaikki kotimaiset ja ulkomaiset suomenkieliset romaanit isoimmilta kustantajilta. Valikoivammin suhtaudutaan pieniin kustantajiin ja omakustanteisiin. Kirjan kysyntää muissa kirjastoissa saatetaan myös seurata ennen hankintapäätöksen tekemistä. Kirjoja hankitaan yksi kpl/nimeke, suosituimmista myös pikalainakappale (laina-aika kaksi viikkoa), jota ei voi varata tai uusia. Suomenkielisen kaunokirjallisuuden lisäksi hankitaan jonkin verran ruotsin- ja englanninkielisiä teoksia.

Kaunokirjallisuutta varastoitaessa ja poistettaessa teosta arvioidaan eri näkökulmista. Huomioon otetaan teoksen kysyntä, kunto, kirjallinen arvo ja kappalemäärä sekä pääkirjastossa että lähikirjastoissa. Varastoon siirretään teoksia, joita ei enää kysytä kovin paljon, mutta joilla on kirjallista arvoa tai joiden säilyttämiselle on jokin muu hyvä syy. Erilaisia kuvitus- ja käänösversioita voidaan varastoida tarpeen mukaan. Kotimaisia ja ulkomaisia klassikkoteoksia varastoidaan pääsääntöisesti yksi kpl/nimeke. Suomalaista uskonnollista kaunokirjallisuutta varastoidaan, koska sitä kysytään ajoittain ja osa kirjoista on koko kirjaston ainoita kappaleita. Myös romaanit vuosilta 1910–1950 on varastoitu. Vuosisadan alkupuolen romaanit ovat jo sen verran harvinaisia, että niitä on hyvä säilyttää, niin että asiakas saa ne nopeasti luettavakseen, jos niitä ei pääkirjastossa ole. Varastokokoelman nykyinen painopiste on kotimaisissa romaaneissa täydennettynä ulkomaisilla klassikoilla. Peräseinäjoen varaston kirjat täydentävät pääkirjaston kokoelmaa, sillä pääosa Peräseinäjoelle varastoiduista kirjoista on melko hyväkuntoisia.

6.1.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaron kirjastoon hankitaan kotimaista kirjallisuutta isoimmilta kustantajilta ja ulkomaista kaunokirjallisuutta valikoiden, arvioidun kysynnän perusteella. Pääsääntöisesti hankitaan yksi teos/nimeke, mutta varatuimmista kirjoista voidaan hankkia myös pikalainakappale (laina-aika kaksi viikkoa, ei voi varata tai uusia). Kirjan kysyntää muissa kirjastoissa seurataan ennen hankintapäätöksen tekemistä. Paikallisten kirjailijoiden teokset hankitaan. Huomioon otetaan kuljetuksen kautta muista Seinäjoen kirjastoista tai Varastokirjastosta saatavat aineistot.

Suomenkielisten lisäksi kirjastoon hankitaan kaunokirjallisuutta pääasiassa englannin, ruotsin ja saksan kielillä (lähinnä lukion opiskelijoita varten). Hankinnassa pyritään kuitenkin ottamaan huomioon kirjaston alueella asuvien vieraskielisten tarpeet ja eri kielten kysyntä, (esim. puola, thai, venäjä ja viro).

Ylistaron kirjaston varasto poistettiin vuonna 2015. Ylistaron kirjasto lähettää varastoitavat kirjat vertailtavaksi pääkirjastoon.

6.1.5 Kirjastoautot

Kirjastoautoihin hankitaan kaunokirjallisuutta eri genreistä, mutta varsinkin jännitys- ja sotakirjoja, koska ne ovat suosittuja. Muutenkin hankitaan etukäteen kysytyiksi tiedettyjä tai mediassa esillä olleita teoksia. Molempiin autoihin hankitaan yleensä yhdet kappaleet, mutta suosituimmista saatetaan hankkia myös yksi pikalainakappale (laina-aika kaksi viikkoa, ei voi varata tai uusia). Vieraskielistä kaunokirjallisuutta ei hankita, vaan hyödynnetään pääkirjaston kokoelmaa, jos kysyntää tulee.

Kirjastoautoilla on varasto pääkirjastolla, mutta se on lähinnä täydennysvarasto, joten varastointi tapahtuu eri kriteereillä kuin kiinteissä toimipisteissä. Kirjastoautojen aineisto vaihtuu koko ajan, ja uuden tai ajankohtaisen aineiston tilalta täytyy siirtää jotain muuta vähemmän käytettyä pois, koska tilaa on vähän.

Kaunokirjallisuutta poistetaan huonon kunnon tai vähäisen lainauksen perusteella. Poistoja harkittaessa otetaan huomioon varsinkin pääkirjaston kokoelmat.

6.1.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Keski-Nurmon kombikirjasto keskittyy lasten aineistoihin, mutta sinne hankitaan harkiten myös aikuisten kaunokirjallisuutta. Pääasiassa hankitaan etukäteen suosituiksi tiedettyjä kotimaisia ja ulkomaisia romaaneja. Varsinaista varastoa ei Keski-Nurmossa ole. DVD- ja muuta aineistoa tuodaan lainattavaksi siirtokokoelmana pääkirjastosta. Poistettavia kirjoja voidaan siirtää muiden toimipisteiden käyttöön.

6.1.7 Törnävän kirjasto

Törnävän kirjastoon hankitaan isoilta kustantajilta suosituksi tiedettyä kotimaista ja ulkomaista suomenkielistä kaunokirjallisuutta yksi kpl/nimeke. Dekkarit ja kevyempi kirjallisuus ovat kysytyjä, lisäksi painopisteenä on mielenterveyteen liittyvä kaunokirjallisuus. Omakustanteita ei hankita, ellei niissä käsitellä mielenterveyttä. Kirjastolla ei ole varastoa. Poistokriteerinä on aineiston huono kunto tai vähäinen lainaus, jolloin teos voidaan poistaa tai tuoda pääkirjastoon vertailtavaksi.

6.2 Tietokirjallisuus

6.2.1 Pääkirjasto

Pääkirjastoon hankitaan suomenkielistä tietokirjallisuutta laajasti ja monipuolisesti 1–2 kpl/nimeke. Muunkielistä aineistoa (pääasiassa englanti, mutta tarvittaessa myös ruotsi) hankitaan muiden kuin suomenkielisten käyttöön sekä siinä tapauksessa, ettei suomenkielistä aineistoa ole tarpeeksi saatavilla. Hankinnassa otetaan huomioon Seinäjoen korkeakoulukirjaston kanssa sovitut painopistealueet (Liite 2).

Peruskoulun jälkeiseen koulutukseen liittyviä kurssi- ja oppikirjoja pyritään hankkimaan monipuolisesti. Peruskoulukirjoja ei hankita. Lukion oppikirjoja varastoidaan näytteenomaisesti yksi sarja/vuosikymmen/oppiaine. Kielikursseja hankitaan monipuolisesti, ns. isojen kielten lisäksi hankitaan myös harvinaisempien kielten oppikirjoja. Hankintojen apuna käytetään esimerkiksi Kansalaisopiston

kurssikirjavaatimuksia. Suomen kielen oppikirjoja hankitaan kattavasti, yhtä nimekettä voidaan hankkia kysynnän mukaan useitakin kappaleita.

Poisto- ja varastointipäätöksiä tehtäessä arvioidaan aina teoksen kysyntä, kunto, tietojen ajantasaisuus, tiedon laatu (hitaasti/nopeasti vanhenevaa tietoa) ja saatavilla oleva uudempi tieto. Pääkirjastossa varastoidaan suomenkielisiä tietokirjoja yksi kpl/nimeke, jos se on merkittävä, kysytty (esim. kriittisesti valiten tenttikirjojen edelliset painokset, klassikot) tai sillä katsotaan olevan käyttöä tulevaisuudessakin. Varastokappaleilla voidaan tasoittaa vaihtelevaa kysyntää. Moniosaiset teossarjat pyritään varastoimaan kokonaisina. Etelä-Pohjanmaata käsitteleviä teoksia voidaan varastoida useampia kappaleita.

Asiatiedoiltaan vanhentunutta kirjallisuutta ei varastoida, lukuun ottamatta kulttuurihistoriallisesti arvokkaita, omaa aikaansa luonnehtivia tai tieteen ja tekniikan kehitystä valaisevia teoksia. Internetissä saatavilla olevia raportteja ja muita julkaisuja ei varastoida, elleivät ne koske omaa maakuntaa.

Käsikirjakappaleiksi hankitaan hakuteoksia, tilastoja, bibliografioita, eri alojen perusteoksia, oman alueen karttoja sekä viranomaistiedonlähteitä. Uuden painoksen tullessa edellinen siirretään joko varastoon tai avokokoelmaan. Kokoelmaa käydään läpi ja tarvittaessa kirjoja siirretään lainattavaksi tai poistetaan.

6.2.2 Nurmon kirjasto

Nurmon kirjastoon hankitaan pääasiassa yleistajuista suomenkielistä tietokirjallisuutta. Isoimpien kustantajien (Tammi, WSOY, Otava, Gummerus) listoista tilataan lähes kaikki tarjottu tietokirjallisuus. Pienempien kustantajien tietokirjoista tilataan arvioidun kysynnän mukaan kirjoja, jotka kiinnostavat mahdollisimman monia asiakkaita. Peruskoulukirjoja ei hankita, koska oppilaat saavat kirjat koulusta, mutta lukiossa käytössä olevia kirjoja hankitaan jonkin verran.

Poistopäätöksiä tehtäessä arvioidaan aina teoksen kysyntä, kunto, tietojen ajantasaisuus, tiedon laatu (hitaasti/nopeasti vanhenevaa tietoa) ja saatavilla oleva

uudempi tieto. Nurmon varastoa ei enää kasvateta, joten yleensä kirja joko säilyy avokokoelmassa, tai se poistetaan.

6.2.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Peräseinäjoen kirjastoon hankitaan pääasiassa yleistajuista suomenkielistä tietokirjallisuutta eri aloilta yksi kpl/nimeke. Painotettuja aiheita ovat sosiaalipolitiikka, kasvatustiede, lääketiede, entisöinti, Suomen historia, elämäkerrat, aseet sekä lemmikkieläimet. Painopisteiden valintaa ohjaa kysyntä; aikuisasiakkaiden määrä ja Seinäjoen alueella sijaitsevat koulut; Sedu ja Seamk, jotka vaikuttavat esim. sosiaalipolitiikan, kasvatustieteen ja lääketieteen kirjojen kysyntään. Yhtenä hankintakriteerinä on hinta, kalliimpien teosten hankinnassa luotetaan pääkirjaston kokoelmiin. Peruskoulukirjoja ei hankita, mutta lukiossa käytössä olevia kirjoja hankitaan jonkin verran.

Poisto- ja varastointipäätöksiä tehtäessä arvioidaan aina teoksen kysyntä, kunto, tietojen ajantasaisuus, tiedon laatu (hitaasti/nopeasti vanhenevaa tietoa) ja saatavilla oleva uudempi tieto.

Käsikirjaston kokoelmaa ei juurikaan enää kasvateta, vaan aineisto pyritään sijoittamaan avokokoelmaan.

6.2.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaron kirjaston kokoelmaan hankitaan harkiten yleistajuista suomenkielistä tietokirjallisuutta yksi kpl/nimeke. Kädentaitoihin, henkilöhistoriaan ja lääketieteeseen liittyvää kirjallisuutta kysytään ja lainataan paljon, joten niiden hankintaa painotetaan. Peruskoulun oppikirjoja hankitaan erittäin harkiten. Lukiossa käytettäviä kirjoja hankitaan kysynnän mukaan. Ylioppilaskirjoituksiin valmistautumiseen liittyvää kirjallisuutta hankitaan. Ammattikoulujen, ammattikorkeakoulujen, avoimen yliopiston tms. kurssikirjoja ja tenttikirjoja voidaan hankkia harkiten kysynnän ja saatavuuden mukaan. Käsikirjaston kokoelmaan ei enää hankita lisää kirjoja.

Ylistaron kirjaston varasto poistettiin vuoden 2015 aikana. Ylistaron kirjasto lähettää varastoitavat kirjat vertailtavaksi pääkirjastoon.

6.2.5 Kirjastoautot

Kirjastoautoihin hankitaan yleistajuista suomenkielistä tietokirjallisuutta pääsääntöisesti yksi kpl/auto. Hankinnasta vastaava on paljon asiakaspalvelussa, joten hän tuntee asiakaskunnan tarpeet, ja hankinnassa on mahdollista ottaa huomioon, minkälaisista kirjoista asiakkaat ovat kiinnostuneet. Mm. metsästys, kalastus ja muistelmat ovat kysytyjä aiheita. Oppikirjoja kirjastoautoihin ei hankita. Hankinnassa pyritään vastaamaan kysyntään, ei niinkään kattavan kokoelman luomiseen.

Kirjastoautoilla on varasto pääkirjastolla, mutta se on lähinnä täydennysvarasto, joten varastointi tapahtuu eri kriteereillä kuin kiinteissä toimipisteissä. Kirjastoautojen aineisto vaihtuu koko ajan, ja uuden tai ajankohtaisen aineiston tilalta täytyy siirtää jotain muuta pois, koska tilaa on vähän. Varastosta saatetaan siirtää autoon aineistoa esim. vuodenajan mukaan. Myös ajankohtaiseksi tulleita aiheita/kirjailijoita seurataan ja sen perusteella varastosta saatetaan nostaa teoksia autojen kokoelmaan. Pitkän aikaa hyllyssä seisoneita siirretään vastaavasti varastoon.

6.2.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Keski-Nurmon kombikirjastoon hankitaan aikuisten tietoteoksia erittäin harkiten, lähinnä muistelmatyypistä kirjallisuutta. Varsinaista varastoa kirjastossa ei ole. Vanhentunut ja huonokuntoinen aineisto poistetaan, ja vähän lainattua aineistoa voidaan siirtää muiden toimipisteiden käyttöön.

6.2.7 Törnävän kirjasto

Törnävän kirjastossa pyritään pitämään yllä ajantasaista peruskokoelmaa kaikista pääluokista. Kirjastoon hankitaan suomenkielistä, yleistajuista tietokirjallisuutta, jolla

arvioidaan olevan kysyntää. Hankinnan painopistealueet vaihtelevat vuosittain. Mielenterveyteen ja psykologiaan liittyvät kirjat sekä elämäkerrat ovat kysytyjä, joten niitä hankitaan. Aineistoa ei varastoida. Poistot tehdään pääasiassa sillä perusteella, että aineisto on vanhentunutta tai huonokuntoista. Vähäinen lainaus voi myös olla poistoperuste.

6.3 Lastenkirjat

6.3.1 Pääkirjasto

Lastenkirjoja hankittaessa pyritään luomaan hyvät edellytykset lasten lukuharrastukselle, kielelliselle kehitykselle, mielikuvituksen kehittämiseksi sekä tietopiirin laajentamiselle. Eri-ikäisille hankitaan ikäkaudelle sopivaa aineistoa, joka on ajantasaista ja oikeakielistä. Hankintapäätöstä tehtäessä otetaan huomioon myös kirjan fyysiset ominaisuudet, kuten sidos, fontit, kuvat ja ulkoasu. Kotimaisuus on etusijalla, ja kaikki kotimaiset ja pohjoismaiset tarjolla olevat suomenkieliset kirjat hankitaan. Kuvakirjoja hankitaan 4–6 kpl ja kertomakirjallisuutta yleensä kaksi kappaletta, mutta suosituimpia 4–5 kpl. Hankintamäärissä otetaan huomioon Lukuseikkailun (esikoululaisten ja alakoululaisten lukudiplomi) kirjalistoilla olevat kirjat. Eteläpohjalaisia omakustanteita hankitaan 1–2 kpl. Vieraskielistä aineistoa hankitaan isoimmista kieliryhmistä huomioon ottaen asiakkaiden toiveet. Aineistoa hankitaan monipuolisesti, mutta syrjivään tai rasistiseen aineistoon suhtaudutaan kielteisesti. Lelu- ja tarrakirjoja ei hankita.

Lapsille suunnattuja tietokirjoja pyritään hankkimaan kaikilta aloilta, yleensä 1–2 kpl, suosituimpia (esim. historiaan ja lemmikkeihin liittyvät kirjat) jopa neljä kappaletta. Huomioon otetaan jo olemassa oleva kokoelma. Tietokirjoissa kiinnitetään erityistä huomiota sisällön paikkansapitävyyteen, ja kotimaiset kirjat ovat etusijalla. Oppikirjoja ei hankita. Lapsille suunnatun kirjallisuuden lisäksi hankitaan vanhemmille ja kasvattajille suunnattua aineistoa (esim. lukukasvatus, mediakasvatus, taide- ja ympäristökasvatus) sekä lastenkirjallisuuden tutkimukseen liittyvää aineistoa.

Erityisaineistoista (selkoaineistot, koskettelukirjat, viittomakieliset jne.) hankitaan kaikki tarjolla oleva.

Kotimaista ja pohjoismaista lasten kaunokirjallisuutta varastoidaan niiden kaunokirjallisen arvon tai edustavuuden perusteella ja ne sijoitetaan Aaltoon. Lisäksi varastoidaan klassikoita ja pienempien kirjamaiden teoksia. Kaupungissa on oppilaitos, jossa opetetaan lastenkirjastotyötä, joten vanhempaa ja harvinaisempaakin materiaalia täytyy olla saatavilla. Huonokuntoista kirjallisuutta ei kuitenkaan varastoida. Lasten tietokirjoja varastoidaan harkiten ja painotetaan suomalaisia.

Kirja voidaan poistaa, jos se on huonokuntoinen, vähän lainattu (kaksoiskappaleiden poisto) tai sen tiedot ovat vanhentuneet. Huomioon otetaan kuitenkin kulttuuriperinnön säilyttämisen näkökulma. Kokoelman tavoitteena on vastata riittävästi kysyntään, mitä seurataan tilastoista.

6.3.2 Nurmon kirjasto

Suurimmilta kustantajilta tilataan lähes kaikki tarjottu kaunokirjallisuus, pienemmiltä arvioidun kysynnän mukaan. Tavallisesti lasten romaaneja tilataan kaksi kpl/nimeke, mutta Lukuseikkailu-diplomikirjoja ja suosikkeja kuten esim. Astrid Lindgrenin ja Tove Janssonin kirjoja hankitaan 4–6 kappaletta/nimeke. Kuvakirjoja tilataan yleensä 1–2 kpl, suosituimpia ja lukudiplomiin kuuluvia kirjoja enemmän. Kirjastoon hankitaan ajoittain myös vieraskielisiä lastenkirjoja, yleensä englannin- ja ruotsinkielisiä. Lasten tietokirjoja ei ole kokoelmassa erikseen, vaan ne on sijoitettu kuvakirjojen joukkoon.

Lastenkirjoja ei varastoida, paitsi kausiluonteisesti (esim. joulukirjat). Likaiset ja resuiset kirjat poistetaan.

6.3.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Lastenkirjoista hankitaan lähes kaikki suomenkieliset suurimmilta kustantajilta (pääsääntöisesti yksi kpl/nimeke). Lelukirjoja ei hankita. Pienemmiltä kustantajilta

hankitaan valikoiden. Tietokirjoja hankitaan valikoiden, mutta otetaan huomioon kaikki luokat. Valinnassa otetaan huomioon myös muiden kirjastojen hankinnat. Suurilta kustantajilta hankitaan lähes kaikki tarjolla olevat lemmikkieläinkirjat.

Varastoon siirretään kotimaista ja klassikoksi muodostunutta ulkomaista kaunokirjallisuutta. Tietokirjallisuutta varastoidaan erittäin harkiten. Poistoja tehdään huonon kunnan tai vähäisen kysynnän perusteella.

6.3.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaron kirjastoon hankitaan suurimmilta kustantajilta lähes kaikki suomenkielinen lasten kaunokirjallisuus, lukuun ottamatta lelu- ja tarrakirjoja. Suosituimpia ja saatavilla olevia lukudiplomikirjoja voidaan hankkia 2–3 kappaletta, muita pääsääntöisesti yksi kappale. Vieraskielisiä kuvakirjoja hankitaan asiakaskunnan ja kysynnän mukaan. Lasten tietokirjoja hankitaan harkiten yksi kpl/nimeke, ensisijaisesti kotimaisia. Dinosauruskirjat hankitaan, koska niitä kysytään ja lainataan jatkuvasti.

Poistoja tehdään vähäisen kysynnän ja huonon kunnan perusteella.

.

6.3.5 Kirjastoautot

Kirjastoautot vierailevat usein päiväkotien ja koulujen pihilla, joten niiden kokoelmiin hankitaan paljon kuvakirjoja ja lasten kirjoja (suosittelemme 5–6, muita muutama kappale vähemmän). Myös lukudiplomikirjoihin panostetaan. Tietokirjallisuudesta hankitaan sekä lapsille suoraan suunnattua kirjallisuutta että aikuisten kirjallisuutta, joka käy myös lapselle (esim. traktorikirjat, autokirjat). Lelu- ja tarrakirjoja kirjastoautoihin ei hankita.

Kirjastoautoilla on varasto pääkirjastolla, mutta se on lähinnä täydennysvarasto, joten varastointi tapahtuu eri kriteereillä kuin kiinteissä toimipisteissä. Kirjastoautojen aineisto vaihtuu koko ajan, ja uuden tai ajankohtaisen aineiston tilalta täytyy siirtää

jotain muuta pois, koska tilaa on vähän. Varastosta saatetaan siirtää autoon aineistoa esim. vuodenajan mukaan. Pitemmän aikaa hyllyssä seisoneita siirretään vastaavasti varastoon. Poistoja tehdään huonon kunnon, vähäisen kysynnän tai vanhentuneen tiedon perusteella.

6.3.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Keski-Nurmoon hankitaan kuvakirjoja ja lastenkirjoja 1–2 kpl/nimeke. Päiväkotikäisille ja koululaisille tarkoitettuja tietokirjoja hankitaan harkiten. Lasten kirjoja ei varastoida. Vanhentunutta ja huonokuntoista kirjallisuutta poistetaan.

6.3.7 Törnävän kirjasto

Törnävän kirjastoon hankitaan pääasiassa suomalaisia, suosituiksi tiedettyjä lastenkirjoja yksi kpl/nimeke. Tietokirjoja hankitaan lapsia kiinnostavista aiheista (esim. avaruus, eläimet, dinosaurukset, luonto, ajoneuvot), myös koulussa käytettäväksi. Törnävän kirjastoon hankitaan myös lapsen sairauteen ja mielenterveyteen liittyvää kirjallisuutta.

Varastoa kirjastossa ei ole. Poistot tehdään huonon kunnon, vanhentuneen tai vanhanaikaisen sisällön tai vähäisen lainauksen perusteella.

6.4 Nuortenkirjat

6.4.1 Pääkirjasto

Nuortenkirjoja hankittaessa pyritään luomaan hyvät edellytykset nuorten lukuharrastukselle, kielelliselle kehitykselle sekä tietopiirin laajentamiselle. Pääkirjastoon hankitaan kaikki suomenkielinen kotimainen ja pohjoismainen nuorten kaunokirjallisuus. Lisäksi hankitaan muuta ulkomaista kaunokirjallisuutta valikoiden, painotuksena ne maat, joista julkaistaan vähän suomenkielistä kaunokirjallisuutta nuorille. Kirjoja hankitaan yleensä kaksi kpl/nimeke, suosituimpia 3–4 kpl. Ala- ja yläkouluille hankitaan koulusarjoja lainattavaksi. Myös koululaisten lukulistoilla olevia

klassikoita pyritään hankkimaan useampia kappaleita. Kaikki saatavilla olevat nuorille suunnatut runokirjat hankitaan. Vieraskielistä kaunokirjallisuutta hankitaan isoimmista kieliryhmistä, asiakkaiden toiveet huomioon ottaen. Nuorille aikuisille hankitaan myös aikuisten kirjallisuuden klassikoita harkiten.

Tietokirjoja hankitaan harkiten. Painotuksina ovat arjen käyttötieto, aikuiseksi kasvaminen, muoti, harrastukset ja itseilmaisu.

Kotimaista ja pohjoismaista nuorten kaunokirjallisuutta varastoidaan niiden kaunokirjallisen arvon ja edustavuuden perusteella ja ne sijoitetaan Aaltoon. Lisäksi varastoidaan klassikoita ja pienempien kirjamaiden teoksia. Kaupungissa on oppilaitos, jossa opetetaan nuortenkirjastotyötä, joten vanhempaa ja harvinaisempaakin materiaalia täytyy olla saatavilla. Huonokuntoista kirjallisuutta ei kuitenkaan varastoida. Nuorten tietokirjoja varastoidaan harkiten ja painotetaan suomalaisia.

Kirja voidaan poistaa jos se on huonokuntoinen, vähän lainattu (kaksoiskappaleiden poisto) tai sen tiedot ovat vanhentuneet. Huomioon otetaan kuitenkin kulttuuriperinnön säilyttämisen näkökulma.

6.4.2 Nurmon kirjasto

Nurmon kirjastoon hankitaan suosituimpia nuortenromaaneja kaksi kpl/nimeke, muita yksi kappale. Pitkistä mangasarjoista täydennetään lähinnä vanhoja sarjoja, tilanpuutteen takia ei aloiteta uusien sarjojen hankkimista kovin usein. Kaikki saatavilla olevat kotimaiset nuorten runokirjat hankitaan. Nuorten aikuisten osastolle hankitaan kohderyhmälle tarjottujen kirjojen lisäksi myös kaunokirjallisuuden klassikoita. Nuorten aikuisten osastolle hankitaan lasten- ja nuortenosastoa vähäisemmän kysynnän vuoksi kutakin kirjaa lähinnä yksi kappale. Alle 20-vuotiaista nurmolaisista juuri 16–19-vuotiaiden ryhmä on kaikkein pienin (17,14 %).

Nuorten tietokirjoista hankitaan kaikki tarjotut suomenkieliset. Jossain tapauksessa nuortenosastolle voidaan tilata myös aikuisten valikoimassa tarjottuja kirjoja,

esimerkiksi kasvioppaita tai nuoria kiinnostavia elämäkertoja sekä ATK- ja peliaiheisia tietokirjoja.

Nuortenkirjoja ei varastoida. Huonokuntoisia kirjoja sekä vähän lainattuja tai vanhentuneita kirjoja poistetaan.

6.4.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Lähes kaikki suomenkieliset nuortenromaanit hankitaan suurimmilta kustantajilta (yksi kpl/nimeke). Pienempien kustantajien ja omakustanteiden osalta hankintaa tehdään valikoiden. Tietokirjoja hankitaan valikoiden, mutta otetaan huomioon kaikki luokat. Valinnassa otetaan huomioon myös muiden kirjastojen hankinnat. Suurilta kustantajilta hankitaan lähes kaikki tarjolla olevat lemmikkieläinkirjat.

Nuorten kirjoista varastoidaan lähinnä kotimaista kirjallisuutta ja ulkomaisia klassikoita. Poistoja tehdään huonon kunnon tai vähäisen kysynnän perusteella. Nuorten tietokirjoja varastoidaan erittäin harkiten.

6.4.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaron kirjastoon hankitaan lähes kaikki suurten kustantajien tarjoamat suomenkieliset nuorten romaanit (yksi kappale/nimeke) ja lisäksi valikoiden ulkomaisia. Kirjoja hankitaan myös kysynnän perusteella. Pitkiä sarjoja hankitaan harkiten tilanpuutteen vuoksi. Nuorten tietokirjoja tilataan harkiten, mutta esim. dinosaurus -, lemmikkieläin- ja hevoskirjoja hankitaan, koska niillä on kysyntää.

Huonokuntoisia ja vähän kysytyjä kirjoja sekä ulkoasultaan tai sisällöltään vanhentuneita kirjoja poistetaan.

6.4.5 Kirjastoautot

Nuorten kauno- ja tietokirjoja hankitaan autoihin harkiten, koska käyttäjämäärä on vähäinen. Yleensä hankitaan yksi kpl/auto, mutta suosittuja kirjoja voidaan hankkia toinenkin kappale.

Kirjastoautoilla on varasto pääkirjastolla, mutta se on lähinnä täydennysvarasto, joten varastointi tapahtuu eri kriteereillä kuin kiinteissä toimipisteissä. Kirjastoautojen aineisto vaihtuu koko ajan, ja uuden tai ajankohtaisen aineiston tilalta täytyy siirtää esim. vähemmän lainattua pois, koska tilaa on vähän. Poistoja tehdään huonon kunnon, vähäisen kysynnän tai vanhentuneen tiedon perusteella.

6.4.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Nuorten kirjoja hankitaan vain vähän, koska lainaajia ei juuri ole.

6.4.7 Törnävän kirjasto

Nuorille hankitaan lähinnä suomalaista, suosituksi tiedettyä kertomakirjallisuutta yksi kpl/nimeke. Lisäksi hankitaan mm. mielenterveydestä ja syömishäiriöistä kertovaa kaunokirjallisuutta. Nuorille ei hankita erikseen tietokirjoja. Kirjoja ei varastoida. Poistot tehdään vähäisen lainauksen tai huonon kunnon perusteella.

6.5 Videot, Blu-ray-levyt, DVD-levyt sekä pelit

6.5.1 Pääkirjasto

Hankinnassa otetaan huomioon elokuvien eri genret ja lainaajien ikäryhmät. Elokuvia hankitaan monipuolisesti, muiltakin kuin anglo-amerikkalaisilta alueilta. Klassikkonäyttelijöiden ja ohjaajien teoksia pyritään hankkimaan mahdollisuuksien mukaan. Tv-sarjojakin hankitaan DVD-levyinä jonkin verran. Niissä panostetaan

laatuun ja kustannusten takia lyhyempiin sarjoihin. Videoita ei enää hankita. Samoja elokuvia ei välttämättä hankita sekä DVD- että Blu-ray-levyinä.

Lasten ja nuorten elokuvia valittaessa näytellyt elokuvat menevät piirrettyjen edelle. Asiakkaiden toiveet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Lapsille hankitaan satuhahmoihin liittyviä pelejä tai erityisopettajan suosittamia opetus- ja oppimispelejä lainattavaksi. Kirjastossa pelattavaksi hankitaan CD-ROM-pelejä, joiden ikäraja on alle K-7. Nuorten osastolla pelattavaksi hankitaan sekä tyttöjä että poikia kiinnostavia konsolipelejä. Kestoltaan pitkiä pelejä ei juuri hankita kirjastossa pelattavaksi. Lainattavaksi nuorille hankitaan konsolipelejä suosituimmista formaateista. Hankinnassa otetaan huomioon lähikirjastoissa olevat pelit. Kirjallisuuden hahmoihin liittyviä pelejä suositaan. K-18-pelejä hankitaan vain aikuistenosastolle. Sota- tai väkivaltapelejä hankitaan harkiten. Lautapelejä hankitaan sekä kirjastossa pelattavaksi että kotiin lainattavaksi. Kotiin lainattavissa peleissä voidaan ottaa huomioon myös pelin pelaamiseen tarvittava pidempi peliaika.

Blu-ray-levyjä tai konsolipelejä ei ole vielä alettu varastoida, ja niitä on poistettukin lähinnä kun ne ovat menneet rikki. Dvd-elokuvista on varastoitu vähemmän lainattuja, mutta kuitenkin säilyttämisen arvoisia. Videoista varastoidaan harkiten omaa aikaansa kuvaavia tietopuolisia videoita tai suomalaisia klassikkoelokuvia.

6.5.2 Nurmon kirjasto

DVD- ja Blu-ray-levyjien hankintamäärä jakautuu suunnilleen puoliksi aikuisten aineistojen ja lasten, nuorten sekä nuorten aikuisten aineistojen kesken. K-18-elokuvia hankitaan vain, jos elokuva on klassikko tai muuten laadukas. Hankintaa painotetaan kysynnän mukaan. Samoja elokuvia ei hankita DVD- ja Blu-ray -levyinä. Tietopuolisia levyjä hankitaan kysynnän perusteella yleisesti kiinnostavista tai hyödyllisistä aiheista, kuten historia, luonto ja liikunta. Kotimaisia tv-sarjoja ja ulkomaisia laatusarjoja hankitaan jonkin verran. Lasten ja nuorten DVD-elokuvia hankitaan niin paljon kuin on määrärahojen puitteissa mahdollista. Hankintaehdotukset otetaan huomioon ja kokoelma yritetään saada monipuoliseksi.

Kirjastoon hankitaan konsoli- ja PC-pelejä pääasiassa lapsille ja nuorille. K-16- ja K-18-pelejä hankitaan myös, mikäli ne ovat laadukkaita ja soveltuvat kirjaston kokoelmaan. Uutuuspelejä ei hankita heti niiden korkean hinnan takia. Jatkossa digitaalisten pelien hankinnan osuus kasvaa CD-levyjen ja DVD-elokuvien kysynnän vähentyessä.

Poistot tehdään lähinnä huonon kunnan perusteella.

6.5.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Peräseinäjoen kirjastoon hankitaan kotimaisia DVD-elokuvia ja valikoiden ulkomaisia. Valinnassa pyritään ottamaan huomioon kaikenikäiset katsojat. Alle 18-vuotiailta kiellettyjä elokuvia ei hankita. Tietopuolisista DVD-levyistä hankinta painottuu luontodokumentteihin, liikuntaan, karaokeen ja historiaan. Lasten elokuvien hankinnassa painotetaan kotimaista tuotantoa. Ulkomaisista hankitaan mm. klassikkoja kuten Astrid Lindgrenin kirjoista tehtyjä elokuvia. DVD-levyjä ei ole vielä ollut tarvetta varastoida, ja niitä poistetaan kunnan perusteella.

Videoita ei enää hankita, mutta kotimaisia elokuvia on varastoitu jonkin verran. Lasten elokuvia on edelleen avokokoelmassa. Elokuvia poistetaan kokoelmista vähäisen käytön tai huonon kunnan perusteella.

Kirjastoon hankitaan lapsille sopivia konsolipelejä jonkin verran.

Peräseinäjoen kirjasto ei hanki Blu-ray-levyjä siksi, jottei eri formaattien määrä pienessä kirjastossa paisuisi kohtuuttoman suureksi.

6.5.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaron kirjastoon hankitaan elokuvia eri genreistä ja otetaan huomioon lainaajien ikäryhmät. Painopiste kokoelman kartuttamisessa on kotimaisissa elokuvissa ja ulkomaisissa klassikkoelokuvissa 1930–1960-luvuilta. Sen lisäksi hankitaan mm. perhe-, jännitys-, fantasia-, ja seikkailuelokuvia ja jonkin verran myös uskonnollisia elokuvia ja matkailuun liittyviä DVD-levyjä. K-18-elokuvia ei hankita. Videoita ei enää

hankita, mutta niitä on kokoelmassa vielä jonkin verran. Ylistaron kirjastoon hankitaan Blu-ray- ja DVD-elokuvia, mutta ei samaa elokuvaa molemmissa formaateissa.

Ylistaron kirjastoon hankitaan eri alustoilla pelattavia pelejä lapsille ja nuorille. K-18-pelejä voidaan hankkia harkiten.

Poistot tehdään pääasiassa huonon kunnon perusteella.

6.5.5 Kirjastoautot

Kirjastoautoissa on aikuisten elokuvien siirtokokoelmia pääkirjastosta. Omia aikuisten elokuvia ei hankita. Lapsille hankitaan DVD-levyjä. Blu-ray-levyjä ei toistaiseksi hankita. Konsolipelejä, lähinnä lapsille sopivia, hankitaan jonkin verran. Poistoja tehdään huonon kunnon perusteella.

6.5.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Keski-Nurmon kombikirjastoon ei hankita näitä aineistoja, mutta tarvittaessa kirjastoon voidaan viedä siirtokokoelmia muista kirjastoista.

6.5.7 Törnävän kirjasto

Törnävän kirjastossa on siirtokokoelma aikuisten, nuorten ja lasten elokuvia pääkirjastosta. Siirtokokoelma vaihdetaan neljä kertaa vuodessa. Törnävän kirjastoon ei hankita pelejä.

6.6 Musiikkiaineistot

Fyysisten musiikkiaineistojen lisäksi asiakkaiden käyttöön kokoelman laajennukseksi on hankittu Naxos Music Library -musiikkipalvelut. Palveluihin kirjaudutaan Seinäjoen

kaupunginkirjaston kortilla ja valitsemaansa musiikkia voi kuunnella maksutta omalla tai kirjaston tietokoneella. Tarjolla on pääasiassa klassista musiikkia, mutta myös mm. maailmanmusiikkia, kansanmusiikkia, jazzia, bluesia sekä rentoutusmusiikkia.

<http://eepos.naxosmusiclibrary.com/>

<http://eepos.naxosmusiclibrary.com/Jazz>

6.6.1 Pääkirjasto

Pääkirjastoon hankitaan CD-levyjä monipuolisesti ottaen huomioon eri musiikinlajit. CD-levyjen lainoista yli puolet kohdistuu edelleen pop- ja rockmusiikkiin, jota myös hankitaan eniten. Kirjasto haluaa tarjota kuitenkin mahdollisuuden lainata ja kuunnella myös vaihtoehtoisista ja marginaalista musiikkia, jota voi olla vaikea löytää muualta. CD-levyjen ja muiden musiikin aineistolajien lainauslukuja seurataan ja hankintaa kohdistetaan sen mukaisesti.

Useimmiten levyjä hankitaan yksi kappale, mutta varatuimpia voidaan hankkia kaksi.

Seinäjoella järjestettävät erilaiset tapahtumat ja paikallisuus näkyvät mm. siinä, että erilaisia tangolevyjä pyritään hankkimaan mahdollisimman kattavasti. Myös mm. Provinssin esiintyjälistoja seurataan ja kokoelmaa voidaan täydentää sellaisten Provinssissa esiintyvien artistien ja yhtyeiden musiikilla, jota kirjastosta ei vielä löydy.

Oman maakunnan muusikoiden CD-levyjä hankitaan näytteenomaisesti maakuntakokoelmaan. Kanta-Seinäjoella vaikuttavien artistien, yhtyeiden ja säveltäjien musiikkiäänitteitä pyritään hankkimaan niin kattavasti kuin mahdollista.

Nuottien lainaus on kasvanut huomattavasti uudessa pääkirjastossa. Nuotteja hankitaan pääsääntöisesti yksi kappale/nimeke, mutta yhä enenevässä määrin erityisesti suosittuja kotimaisia nuottijulkaisuja hankitaan useampia kappaleita (erilaiset toivelaulukirjat ja hittikokoelmat jne.). Pääkirjaston musiikkiosastosta löytyy nuotteja alkeista vaativampaan tasoon sekä laulamiseen että eri soittimille ja kokoonpanoille sovitettuina. Lainatuimpiin kuuluvat erilaiset laulukirjat, rock- ja popmusiikki sekä pianonuotit.

Myös musiikkikirjojen lainaus on noussut. Musiikkikirjoja hankitaan yleensä yksi kappaletta/nimeke pääasiassa suomenkielisinä. Suosituimpia kirjoja hankitaan kaksi kappaletta. Lähes kaikki uudet suomenkieliset musiikkikirjat pyritään hankkimaan kokoelmiin ja yhä enemmän myös englanninkielisiä kirjoja erityisesti silloin, jos suomenkielistä kirjallisuutta ei ole saatavilla.

DVD- ja blu-ray-kokoelmiin hankitaan opetus- ja karaokelevyjä sekä pop- ja rockmusiikin että taidemusiikin konserttitaltiointeja. Lainatuimpia ovat karaokelevyt, joita on myös hankittu aikaisempaa enemmän.

Musiikin DVD- ja blu-ray-levyjä poistetaan toistaiseksi vain huonon kunnon takia. Musiikkikirjoja poistetaan, kun kysyntä on vähäistä, aineisto on huonokuntoista tai sisältää vanhentunutta tietoa. Myös vähän kysyttyä musiikkiaineistoa voidaan varastoida, jos aiheesta ei ole muuta tietoa tarjolla.

Nuotteja ja CD-levyjä poistetaan vain vähän erityisesti siksi, ettei nuoteilla ja musiikkiäänitteillä ole Suomessa samanlaista toimivaa varastokirjastoa kuin kirja-aineistolla on. Soitettava ja kuunneltava musiikki ei vanhene myöskään samalla tavoin kuin esim. kirjallinen aineisto voi vanheta. Myös luettelointien puutteellisuudet tai hakumahdollisuuksien rajoitukset vaikeuttavat musiikkiaineiston löytymistä yhteistietokannoista esim. kaukolainattavaksi.

Lapsille hankitaan lähes kaikki saatavilla oleva suomalainen lastenmusiikki sekä lisäksi näytteitä muiden maiden lastenmusiikista. Lapsille suunnatut suomenkieliset laulukirjat ja nuotit tilataan. Lasten cd-levyjä ei varastoida, mutta nuotteja ja laulukirjoja varastoidaan näytteenomaisesti. Poistoja tehdään aineiston huonon kunnon perusteella.

6.6.2 Nurmon kirjasto

Kirjaston kokoelmiin hankitaan eniten pop- ja rockmusiikkia, mutta myös muita musiikin lajeja. Paikallisten tekijöiden julkaisemia CD-levyjä hankitaan genrestä riippumatta. LP-levyjen uuden suosion myötä uusia levyjä hankitaan satunnaisesti. Nuoteista ja laulukirjoista hankitaan suosituimmat. Klassisesta musiikista

kokoelmassa on perusnuotisto. Painopiste on tällä hetkellä pop- ja rockmusiikin nuoteissa. Toivelaulukirjoja tilataan kaksi kappaletta, muita nuotteja yleensä yksi kappale. Lasten musiikkilevyistä hankitaan lähes kaikki saatavilla olevat kotimaiset.

CD-levyjä ei varastoida, vaan huonokuntoiset ja vähän lainatut levyt poistetaan. Nuotteja poistetaan lähinnä vähäisen lainauksen takia.

6.6.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Peräseinäjoen kirjaston kokoelmiin hankitaan eniten pop- ja viihdemusiikkia sekä gospelia, mutta myös muita musiikin lajeja. Paikallisten tekijöiden musiikki hankitaan myös. Nuoteista ja laulukirjoista hankitaan suosituimmat. Toivelaulukirjoja tilataan kaksi kappaletta. Lasten musiikkilevyistä hankitaan lähes kaikki saatavilla olevat kotimaiset.

Musiikkiaineistoa varastoidaan lähinnä vähäisen käytön perusteella. Kirjastolla on pieni varasto nuotteja, lp-levyjä ja cd-levyjä. Aineiston poiston perusteena voi olla huono kunto tai vähäinen kysyntä.

6.6.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaroon hankitaan jonkin verran klassista, hengellistä ja viihdemusiikkia. Pop- ja rock-musiikista hankitaan suosituiksi tiedettyjä ja asiakkaiden toivomia levyjä. Musiikin hankintaa vähennetään, koska kysyntä on pienentynyt. Painopisteenä on suomalainen lasten musiikki ja ikäihmisille sopiva musiikki: hengellinen musiikki, vanhat iskelmät, kansanlaulut. Suuret toivelaulukirjat ja muitakin suosittuja laulukirjoja hankitaan, mutta koska varsinaisten nuottien kysyntä on vähäistä, niitä hankitaan harkiten. Musiikkiaineiston poistot tehdään huonon kunnan tai vähäisen kysynnän perusteella.

6.6.5 Kirjastoautot

Lastenmusiikkia hankitaan kirjastoautoihin yksi levy/kirjastoauto. Autoihin tilataan pääasiassa suosituksi tiedettyjä levyjä. Nuorille ja aikuisille kirjastoautoista löytyy pop- ja rock-musiikkia. Valinnan apuna käytetään top 40- ja radioiden soitetuimpien listoja sekä lehtiartikkeluja. Kirjastoautoihin tilataan kotimaista pop- ja rockmusiikkia sekä ulkomaisten tunnetuimpien artistien levyt. Tunnettujen artistien best of -levyjä ja Kesähitit-tyyppisiä kokoelmia tilataan myös.

Musiikkiaineistoja poistetaan huonon kunnon tai vähäisen kysynnän perusteella.

6.6.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Kirjastoon hankitaan vähän musiikkiaineistoja, pääasiassa lastenlaulukokoelmia. Kokoelmaa täydennetään siirtokokoelmilla.

6.6.7 Törnävän kirjasto

Törnävän kirjastoon hankitaan tunnettujen suomalaisten ja ulkomaisten muusikkojen elämäkertoja sekä jonkin verran laulukirjoja kysynnän mukaan. Lisäksi voidaan hankkia soitonoppaita aloittelijoille. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri hankkii kirjaston musiikki-cd:t.

6.7 Äänikirjat

6.7.1 Pääkirjasto

Pääkirjastoon hankitaan pääsääntöisesti kaikkia saatavilla olevia suomenkielisiä aikuisten cd-äänikirjoja kaksi kappaletta. Aikuisille pyritään hankkimaan englannin- ja ruotsinkielisiä suosituimpien ja tunnetuimpien kirjailijoiden teoksia. Lapsille hankitaan varsinaisten äänikirjojen lisäksi kaikki saatavilla olevat suomenkieliset kirja+cd-

paketit. Vieraskielisiä lasten ja nuorten äänikirjoja hankitaan harkiten ja kokoelmaa voidaan kierrättää eri toimipisteiden välillä. Celiasta tilataan sekä lasten että aikuisten aineistoja lukemisesteisille.

Eepos-kirjastojen e-kirjapalveluun hankintaan e-äänikirjoja kokoelmaa laajentamaan.

Varastoon siirretään CD-äänikirjojen kaksoiskappaleita, joiden kysyntä on vähentynyt, mutta joilla katsotaan olevan vielä käyttöä.

Äänikirjoja poistetaan huonon kunnon ja vähäisen kysynnän perusteella.

6.7.2 Nurmon kirjasto

Nurmon kirjastoon hankitaan kaikki saatavilla olevat suomenkieliset äänikirjat cd-levyinä. Lisäksi hankitaan aikuisille satunnaisesti englanninkielisiä äänikirjoja. Aikuisten ja nuorten aikuisten äänikirjoja hankitaan yksi kpl/nimeke, lasten äänikirjoja useimmiten kaksi kappaletta. Nuorten äänikirjoja hankitaan useimmiten yksi kpl (suosituimpia 2 kpl). Äänikirjoja poistetaan lähinnä huonon kunnon perusteella.

6.7.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Peräseinäjoen kirjastoon hankitaan ainakin suosituimpien kirjailijoiden teoksista tehdyt suomenkieliset äänikirjat cd-levyinä. Kaikki saatavilla olevat klassikot hankitaan. Aikuisten äänikirjakokoelmaa pyritään kasvattamaan. Lapsille hankitaan lähes kaikki suomen kielellä saatavilla oleva ja nuorten äänikirjojen hankintaan on alettu kiinnittää enemmän huomiota.

Kasetti-äänikirjoista on varastoitu hyväkuntoisia sekä sellaisia, joista ei ole vielä ilmestynyt cd-levyversiota. Äänikirjoja poistetaan huonon kunnon tai vähäisen kysynnän perusteella.

6.7.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaron kirjastoon hankitaan suosituimpia suomenkielisiä äänikirjoja ja jonkin verran vieraskielisiä äänikirjoja. Kasettiäänikirjoja ei enää tilata, mutta niitä säilytetään vielä. Poistaminen tapahtuu huonon kunnan perusteella.

Celiasta tilataan sekä lasten että aikuisten aineistoja lukemisesteisille.

6.7.5 Kirjastoautot

Kirjastoautoissa aikuisten äänikirjat ovat pääosin siirtokokoelmana pääkirjastosta. Lasten äänikirjoja tilataan yksi kpl/auto. Äänikirjoja poistetaan huonon kunnan perusteella.

Celiasta tilataan sekä lasten että aikuisten aineistoja lukemisesteisille.

6.7.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Äänikirjoja hankitaan vain vähän, lähinnä kirjanakin suosittuja lastenkirjoja. Äänikirjoja voidaan tuoda lainattavaksi siirtokokoelmana muista toimipisteistä kysynnän mukaan.

6.7.7 Törnävän kirjasto

Äänikirjoja hankitaan sekä aikuisille että lapsille ja nuorille. Pääasiassa hankitaan äänikirjoja, jotka ovat suosittuja kirjanakin. Kokoelma on vielä melko pieni, mutta sitä kasvatetaan vähitellen. Poistot tehdään huonon kunnan perusteella.

6.8 E-aineistot

E-aineistojen hankintaperiaatteet ovat Eepos-kirjastojen yhteiset. Eepos-kirjastoihin hankitaan e-aineistoja laajentamaan muuta kokoelmaa ja tiedonhaun avuksi. Ensisijaisesti hankitaan suomenkielistä aineistoa. Suomenkielisen aineiston puutteessa ja muiden kuin suomenkielisten tarpeisiin voidaan hankkia myös muun kielistä aineistoa (esim. monikieliset lehtitietokannat). Tietokantojen tilaaminen voidaan lopettaa vähäisen käytön perusteella. Myös e-kirjojen lisenssit voidaan jättää uusimatta tai niiden määrää vähentää, jos lainoja ei ole paljon.

E-kirjat

E-kirjoihin ostetaan käyttöoikeuksia kysyntään ja kimpan kokoon suhteutettuna. Varatuimpiin teoksiin voidaan hankkia uusia käyttöoikeuksia myöhemminkin. E-kirjojen hankinta on keskitetty Seinäjoen kaupunginkirjastoon.

E-kirjakokoelmaan hankitaan kysytyä aikuisten, lasten ja nuorten kaunokirjallisuutta pääasiassa suomen kielellä, mutta tarpeen mukaan myös toisilla kotimaisilla tai muilla vierailta kielillä.

Pääperiaatteena on hankkia yleistajuisia ja yleistä kiinnostusta herättäviä tietokirjoja sekä nopeasti vanhenevia teoksia (esim. matkaoppaat). Lisäksi voidaan hankkia pääsykoe- ja kurssikirjoja, jos niitä on saatavilla. Pääasiassa hankitaan suomenkielistä aineistoa, mutta myös englanninkielistä voidaan hankkia tarvittaessa. E-kirjakokoelmaan hankitaan myös paikallista aineistoa.

Muu e-aineisto (tietokannat, lehti- ja musiikkipalvelut, ym.)

Eepos-kimppa voi hankkia e-aineistoja yhteiseen käyttöön, mutta myös yksittäiset kirjastot voivat hankkia tarpeellisiksi katsomiaan e-aineistoja.

6.9 Lehdet

Kirjastoihin tilataan monipuolisesti lehtiä, ja kokoelmaa täydentävät kiinteissä toimipisteissä käytettävissä olevat e-lehtitietokannat ePress (kotimaisia sanomalehtiä) ja eMagz (kotimaisia aikakauslehtiä).

6.9.1 Pääkirjasto

Pääkirjastoon tilataan valtakunnallisia ja alueellisia sanomalehtiä sekä Etelä-Pohjanmaalla ilmestyviä paikallislehtiä. Eri alojen lehtiä sekä yleisaikakauslehtiä pyritään tilaamaan monipuolisesti. Vieraskielisiä suurimpien kielialueiden lehtiä tilataan jonkin verran. Pääkirjastoon tilattujen paikallislehtien ja Etelä-Pohjanmaan alueella ilmestyvien maakuntalehtien vuosikerrat varastoidaan joko lehtinä tai mikrofilmeinä. Aikakauslehtiä varastoidaan lehtikohtaisesti määriteltyjen säilytysaikojen mukaan.

Lapsille tilataan yleisimpiä ja perinteisiä lastenlehtiä, mm. sarjakuvia ja harrastelehtiä pääasiassa suomeksi. Lisäksi tilataan yksi englannin- ruotsin- ja venäjänkielinen lastenlehti. Nuorille tilataan mm. harrastelehtiä. Nuorille pyritään hankkimaan myös vähintään yksi englannin- ja ruotsinkielinen lehti. Nuoret ovat saaneet itse vaikuttaa siihen, mitä lehtiä tilataan.

Säilytettävät lehdet ja niiden säilytysajat löytyvät osoitteesta <http://kirjasto.seinajoki.fi/kokoelmat/lehdet/aikakauslehdet-sailytysajat/>.

Hankintatoiveita yritetään toteuttaa mahdollisuuksien mukaan.

6.9.2 Nurmon kirjasto

Nurmon kirjastoon tilataan sanomalehdistä joitakin paikallislehtiä ja niiden lisäksi esim. Helsingin sanomat, Aamulehti ja Kauppalehti. Sanomalehtiä ei säilytetä pysyvästi. Aikakauslehdistä tilataan aikuistenosastolle melko monipuolisesti yleisaikakauslehtiä ja harrastelehtiä. Lasten- ja nuortenlehtiä tilataan tarjonnan

mukaan. Kirjastoon tulee muutama englannin- ja ruotsinkielinen lehti. Aikakauslehtiä säilytetään 1-5 vuotta. Tarkempi lehtiluettelo on osoitteessa <https://kirjasto.seinajoki.fi/kirjastot/nurmo/lehtiluettelo/>

6.9.3 Peräseinäjoen monipalvelukirjasto

Aikakauslehdistä tilataan melko monipuolisesti yleisaikakauslehtiä ja harrastelehtiä. Lasten ja nuorten lehtiä tilataan myös muutamia. Paikallisten sanomalehtien lisäksi tilataan muutamaa valtakunnallista lehteä. Aleksi-tietokantaan indeksoituja lehtiä on säilytetty, muut on poistettu. Sanomalehtiä säilytetään muutama kuukausi. Tarkemmat tiedot kirjastoon tulevista lehdistä ja niiden säilytysajoista löytyvät osoitteesta <http://kirjasto.seinajoki.fi/kirjastot/peraseinajoki/lehtiluettelo/>

6.9.4 Ylistaron kirjasto

Ylistaron kirjastoon tilataan joitakin yleisaikakaus- ja harrastelehtiä. Määrärahojen puitteissa toteutetaan asiakkaiden lehtitoiveita. Kirjastoon tilataan paikallisia sanomalehtiä sekä muutamia valtakunnallisia sanomalehtiä. Tarkemmat tiedot kirjastoon tulevista lehdistä osoitteesta <http://kirjasto.seinajoki.fi/kirjastot/ylistaro/lehtiluettelo/>. Sanomalehtiä säilytetään kaksi kuukautta ja lisäksi paikallista Pohjankyröä ikuisesti. Aikakauslehtiä säilytetään pääsääntöisesti vuoden, mutta käsityölehtiä voidaan säilyttää kauemminkin.

6.9.5 Kirjastoautot

Kirjastoautojen lehtivalikoimaa rajoittaa tilanpuute, mutta kaiken ikäisille pyritään tilaamaan jotain luettavaa. Kuluvana vuonna Iloon tilatut lehdet ovat osoitteessa <http://kirjasto.seinajoki.fi/kirjastot/kirjastoautot/ilon-lehtiluettelo/> ja Ykään tilatut osoitteessa <http://kirjasto.seinajoki.fi/kirjastot/kirjastoautot/ykan-lehtiluettelo/>. Vanhempia lehtiä siirretään pois uudempien tieltä ja huonokuntoisia poistetaan.

6.9.6 Keski-Nurmon kombikirjasto

Kirjastoon tilataan sekä lasten lehtiä että aikuisten yleisaikakauslehtiä ja harrastelehtiä. Lehtiä ei varsinaisesti varastoida, mutta esimerkiksi sarjakuvalehtiä ja käsityölehtiä jätetään lainattavaksi useammalta vuodelta. Yleisaikakauslehdet poistetaan vuoden jälkeen.

6.9.7 Törnävän kirjasto

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri hankkii Törnävän kirjaston aikakaus- ja sanomalehdet.